

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17Csp/157/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123211860
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123211860.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2 17Csp/157/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v právnej veci žalobcu: UBC 2020, k.s., so sídlom Želinárska 6, 821 08 Bratislava, značka správcu 2009 ako správa konkurznej podstaty spoločnosti Silverside, a.s. v konkurze, so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 50 052 560, právne zastúpeného: VIVID LEGAL, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX C., o zaplatenie 5 857,35 EUR s prísl. a zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 953,01 EUR, takto

rozhodol:

2 17Csp/157/2023

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 2 784,95 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 784,95 EUR od 01.10.2022 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

15 17Csp/157/2023

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 29.12.2023 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 5 857,35 EUR s príslušenstvom a zmluvnú pokutu vo výške 953,01 EUR. Žalobu odôvodnil tým, že je správcom konkurznej podstaty spoločnosti Silverside, a.s. v konkurze, na majetok ktorej bol uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.09.2022 sp. zn. 31K/25/2022 vyhlásený konkurz (uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 zo dňa 29.09.2022. Žalovanej bol na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX uzavretej dňa 04.12.2019 medzi ňou a žalobcom poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 8 000 EUR, pričom zmluvný úrok bol 19,05 % ročne. Žalovaná doposiaľ úver nesplatila, hoci ho mala splatiť prostredníctvom mesačných splátok vo výške 207,76 EUR. Dňa 04.12.2019 uzavrel žalobca so žalovanou aj Zmluvu o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver č. XXXXXXXXXX, pričom uzavretie tejto zmluvy nebolo podmienkou poskytnutia úveru. Žalovaná sa zaviazala splácať mesačné náklady spojené s poistením vyplývajúcim zo Zmluvy o zabezpečení poistenia vo výške 25,60 EUR vždy s pravidelnou mesačnou splátkou. Žalovaná sa dostala so splácaním úveru i so splácaním mesačných nákladov poistenia do omeškania. Žalobca ju upomienkou č. 1 zo dňa 27.11.2021 vyzval na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle sadzobníka poplatkov a súčasne ju upozornil, že

si uplatňuje aj zákonné a zmluvné nároky spojené s omeškaním, a teda úrok z omeškania i zmluvnú pokutu. S poukazom na § 46 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. žalobca uviedol, že dňom vyhlásenia konkurzu došlo k splatnosti všetkých nespliatných pohľadávok a záväzkov úpadcu – účinok zosplatenia nastal dňa 30.09.2022 ex lege. Keďže sa žalovaná dostala do omeškania so splácaním úveru, žalobca si okrem nezaplatenej istiny úveru 5 857,35 EUR, mesačných nákladov spojených s poistením 972,80 EUR a zmluvných úrokov vo výške 19,05 % ročne v kapitalizovanej sume 1 970,67 EUR uplatňoval aj zmluvnú pokutu vo výške 953,01 EUR (kapitalizovaná zmluvná pokuta vo výške 10 % ročne zo sumy zosplatených splátok 4 489,69 EUR od 01.10.2022 do podania žaloby, ako aj zo sumy splátok úveru, ktoré boli splatné v období od 20.01.2021 do 21.09.2022 vždy za príslušný čas omeškania), ako i zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo zosplatených splátok úveru v období od 20.01.2021 do 21.09.2022 za príslušný čas trvania omeškania, ako aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo súm omeškaných mesačných nákladov spojených s poistením za príslušný čas omeškania a napokon tiež nárok na vynaložené náklady spojené s uplatnením pohľadávky – za vystavenú upomienku v sume 3 EUR.

2. Súd doručil žalobu žalovanej dňa 29.02.2024 s výzvou, aby sa k nej v lehote 15 dní vyjadrila, uviedla rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu a označila alebo pripojila dôkazy, na ktoré sa odvoláva. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila.

3. Súd za účelom ochrany práv spotrebiteľa a ex offo preskúmania postupu dodávateľa voči spotrebiteľovi vyzval žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení potrebných pre zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností a súčasne predloženie dôkazov podopierajúcich tieto skutkové tvrdenia, a to ohľadom splnenia si povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, konkrétne, aby uviedol, akým spôsobom bola zisťovaná a preverovaná bonita žalovanej z hľadiska jej príjmov a výdavkov.

4. Podaním zo dňa 24.01.2024 žalobca objasnil, že žalovaná prostredníctvom žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 28.11.2019 požiadala žalobcu o poskytnutie spotrebiteľského úveru, pričom súčasťou predmetnej žiadosti boli aj informácie poskytnuté žalovanou, okrem iného aj rodinný stav, typ bývania, dosiahnuté vzdelanie, číslo bankového účtu, ale aj počet osôb, vo vzťahu ku ktorým má žalovaná vyživovaciu povinnosť. Okrem týchto údajov žalovaná prostredníctvom žiadosti poskytla aj údaje o hlavnom zdroji príjmu, a to vo výške 772,20 EUR zo zamestnania (na pracovnú zmluvu), ako aj výdavky spotrebiteľa – minimálne výdavky 210,20 EUR, dotypované výdavky 0 EUR. Informácie o zrážkach zo mzdy alebo o rozhodcovskej zmluve v žiadosti neboli uvedené a čo sa týka záväzkov na refinancovanie tieto boli uvedené nasledovne: suma na vyplatenie 4 283,72 EUR (mesačná splátka 140,19 EUR) a suma na vyplatenie 1 891,53 EUR (mesačná splátka 51,96 EUR). Na základe uvedeného bolo zhrnuté, že voľné zdroje žalovanej boli v sume 562 EUR (772,20 EUR mínus 210,20 EUR). Žiadosť taktiež obsahovala viaceré čestné vyhlásenia žalovanej (napr. že nebol vyhlásený na ňu konkurz, ani povolená reštrukturalizácia, nie je v omeškaní s plnením svojich záväzkov voči iným veriteľom, nie je politicky exponovaná osobou, nevedú sa súdne ani administratívne konania, ktoré by mohli ovplyvniť jeho schopnosť plniť záväzky, ako aj vyhlásenie o pravdivosti a úplnosti poskytnutých údajov). Žalobca poukázal aj na ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré hovorí o povinnosti spotrebiteľa poskytnúť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti splácať úver. Doplnil, že žalovaná spolu so žiadosťou žalobcovi predložila občiansky a vodičský preukaz, zmluvu o bankovom účte a výplatné pásky. Žalobca tiež vykonal vlastné šetrenie z databáz, a to lustráciou v Register – CRIF – nebank, Register – CRIF – bank, register úverov s.r.o., register insolvenčných a registri Sociálnej poisťovne. Zo všetkých vyhodnotených skutočností vyplynul záver o pravidelných mesačných príjmoch žalovanej vo výške 772,20 EUR, zároveň pravidelných mesačných výdavkoch spolu s výdavkami z registra úverov vo výške 485,60 EUR. Žalobca tak mal za to, že žalovaná v čase posudzovania žiadosti disponovala pravidelne voľnými zdrojmi vo výške 478,75 EUR mesačne. Žalobca mal za to, že poskytnutím spotrebiteľského úveru na refinancovanie zaniklo žalovanej viacero výdavkov (192,15 EUR mesačne, preto boli navýšené voľné zdroje zo sumy 286,60 EUR na 478,75 EUR). Žalobca mal za to, že jeho povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver bola splnená a žalovaná bola dostatočne bonitná na splácanie poskytovaného úveru. Záverom žalobca dodal, že postup overovania bonity bol plne v súlade s príslušnými právnymi predpismi, preto zotrval na podanej žalobe.

Súd nariadil termín pojednávania na deň 31.05.2024. Pojednávanie vykonal v súlade s § 180 CSP v neprítomnosti žalobcu a žalovanej. Na predmetnom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, ktoré súdu predložil žalobca (na čl. 9 zmluva o spotrebiteľskom úvere na refinancovanie č. XXXXXXXXXX zo dňa 04.12.2019, na čl. 14 kópia vrátenej zásielky adresovanej žalovanej, ktorá bola podaná 30.11.2021, na čl. 15 upomienka č. 1 zo dňa 27.11.2021, na čl. 17 sadzobník poplatkov pre fyzické osoby spotrebiteľov účinný od 01.07.2018, na čl. 18 aktuálny predpis splátok úveru ku zmluve o spotrebiteľskom úvere na refinancovanie č. XXXXXXXXXX a nákladov na poistenie k zmluve o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver č. XXXXXXXXXX zo dňa 04.12.2019, na čl. 21 zmluva o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver č. XXXXXXXXXX zo dňa 04.12.2019, na čl. 23 platobná disciplína k zmluve o spotrebiteľskom úvere na refinancovanie č. XXXXXXXXXX zo dňa 15.12.2023, na čl. 36 výňatok z Obchodného vestníka č. 187/2022, vydaného dňa 29.09.2022, na čl. 43 a 44 kópia vodičského preukazu, na čl. 45 zmluva o osobnom účte a doplnkových službách č. XXXXXXXXXX zo dňa 14.05.2019, na čl. 47 zmluva o terminovanom vklade č. XXXXXXXXXX zo dňa 14.05.2019, na čl. 49 informačný formulár pre vkladateľa, na čl. 51 taktiež informačný formulár pre vkladateľa, na čl. 53 zoznam prevzatých dokumentov zo dňa 14.05.2019, na čl. 54 a 55 kópia občianskeho preukazu, na čl. 56 žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 28.11.2019, na čl. 58 a 59 výplatné lístky za mesiace október, september a august 2019, na čl. 60 lustrácia žalovanej v sociálnej poisťovni, na čl. 61 správa z registra insolventov, na čl. 62 výsledky lustrácie v registri úverov s.r.o., na čl. 63 výsledky lustrácie v registri CRIF nebankových úverov a registri CRIF bankových úverov), oboznámil sa so skutkovými tvrdeniami žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Žalovaná uzavrela dňa 04.12.2019 so spoločnosťou Silverside, a.s., IČO: 50 052 560 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere na refinancovanie č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej táto spoločnosť toho istého dňa poskytla úver vo výške 8 000 EUR za účelom splatenia iných záväzkov, a to za nasledovných podmienok: počet pravidelných splátok 60, výška splátky 207,76 EUR mesačne, splatnosť pravidelnej splátky 20. deň v mesiaci, dátum splatnosti prvej splátky 20.01.2020, termín konečnej splatnosti 20.12.2024, celková čiastka na zaplatenie 12 465,60 EUR, úroková sadzba 19,05 % ročne, RPMN 20,36 % priemerná RPMN 8,26 %, odplata 19,05 %, doba trvania zmluvy na dobu určitú do 20.12.2024, úroková sadzba pre prípad omeškania spotrebiteľa 5 % ročne. Úver bol čerpaný jednorazovo tak, že dňa 04.12.2019 boli čiastky 1 891,53 EUR, 4 283,72 EUR použité na vyplatenie iných úverov a suma 1 824,75 EUR bola prevedená na osobný účet žalovanej.

6. Dňa 04.12.2019 bola medzi zmluvnými stranami podpísaná aj zmluva o zabezpečení poistenia schopnosti splácať úver, ktorou sa žalobca zaviazal zabezpečiť pre žalovanú poistenie schopnosti splácať úver v rozsahu komplexného súboru poistenia, pričom mesačné náklady spojené s poistením prestavovali 25,60 EUR (0,32 % z istiny poskytnutého úveru za každé poistené obdobie).

7. Z predpisu splátok k úveru zo dňa 04.12.2019 vyplýva, že mesačné úhrady splátok mali byť v sume 233,36 EUR a pozostávali z pravidelnej splátky 207,76 EUR a nákladov poistenia 25,60 EUR.

8. Z platobnej disciplíny k Zmluve o spotrebiteľskom úvere na refinancovanie č. XXX XXX XXX zo dňa 15.12.2023 vyplýva, že žalovaná čerpala úver vo výške 8 000 EUR v plnom rozsahu a následne v splátkach uhradila celkom 5 215,05 EUR. Poslednú splátku uhradila dňa 19.11.2021 (úhrada vo výške 237,43 EUR pokrývala istinu 22. splátky splatnej dňa 20.10.2021 vo výške 112,34 EUR, ako aj úrok zahrnutý v 22. splátke vo výške 94,78 EUR a poistenie 25,60 EUR).

9. Písomnosťou označenou ako Upomienka zo dňa 27.11.2021 vyzval žalobca žalovanú na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru vo výške 233,36 EUR, ktorej splatnosť uplynula dňa 20.11.2021 a tiež náhrady nákladov za vystavenie listových upomienok vo výške 3 EUR, pričom ho zároveň upozornil, že si od omeškania s úhradou mesačných splátok v predpísanom termíne splatnosti uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, čiže zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, pričom zmluvná pokuta bola kapitalizovaná v sume 0,33 EUR a 0,51 EUR a úrok z omeškania v sume 0,51 EUR. Zásielka sa žalobcovi vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 21.12.2021.

10. V Obchodnom vestníku 187/2022 bolo dňa 29.09.2022 v časti Konkurzy a reštrukturalizácie zverejnené uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 31K/25/2022 zo dňa 22.09.2022 o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka Silverside, a.s., IČO: 50 052 560.

11. Zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa 28.11.2019 (č.l. 56 spisu), vyplýva, že žalovaná uviedla, že je vydatá, počet vyživovaných osôb uviedla 0 a uviedla, že býva vo vlastnom dome. Čo sa týka zdrojov príjmu, uviedla, že je zamestnaná na pracovnú zmluvu od 22.03.2018 ako čašníčka, pričom jej priemerný mesačný čistý príjem je 772,20 EUR. Minimálne výdavky boli v žiadosti uvedené vo výške 210,20 EUR a dotypované výdavky 0 EUR. Voľné zdroje žalovanej tak boli uvedené v sume 562 EUR. V žiadosti ďalej boli špecifikované záväzky na refinancovanie, a to suma na vyplatenie 4 283,72 EUR pre úver s mesačnou splátkou 140,19 EUR a suma na vyplatenie 1 891,53 EUR s mesačnou splátkou 51,96 EUR. Ďalej tiež žalovaná čestne vyhlásila, že na ňu nebol vyhlásený konkurz, ani povolená reštrukturalizácia, nie je v omeškaní s plnením žiadnych svojich záväzkov voči iným veriteľom, nie je politicky exponovanou osobou, nie je vedený súdny spor alebo iné súdne, či iné konanie, ktoré by mohli ovplyvniť jej schopnosť plniť záväzky zo záväzkového vzťahu so žalobcom. Žalovaná tiež uviedla, že všetky skutočnosti uvedené v žiadosti o úver sú úplné a pravdivé, doložila občiansky preukaz a vodičský preukaz.

12. Z výplatného lístka za mesiac 10/2019 vyplýva čistá mzda 789 EUR, z výplatného lístka za mesiac 9/2019 vyplýva čistá mzda 763,81 EUR a z výplatného lístka za mesiac 8/2019 vyplýva čistá mzda 763,81 EUR. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že bol preverovaný vymeriavací základ aspoň vo výške 967 EUR a žalovaná mala takýto vymeriavací základ za predposledný a predpredposledný mesiac pred overovaním príjmu. Otázka, či mala žalovaná takýto priemerný vymeriavací základ za určený počet kalendárnych mesiacov však nebola zodpovedaná.

13. Z lustrácie v Registri insolvenčných zistení nebol zistený žiadny záznam. Z lustrácie v RegisterUverov s.r.o. vyplývajú dva úvery – jeden zo dňa 01.10.2018 na sumu 5 000 EUR, ktorého zostatok bol v sume 5 887,98 EUR, pri mesačnej splátke 140,19 EUR, ktorých zostávalo 42 a druhý zo dňa 07.05.2019 na sumu 2 000 EUR, ktorého zostatok bol v sume 2 796,12 EUR pri mesačnej splátke 51,96 EUR, ktorých zostávalo 54.

14. Z lustrácie v registri CRIF – nebank vyplýva, že žalovaná mala úver zo dňa 19.06.2019 na sumu 1 500 EUR, ktorého zostatok bol 1 430 EUR a kde zostávalo 56 splátok po 38 EUR, ďalej mala úver zo dňa 29.11.2018 na sumu 3 280 EUR, ktorého zostatok bol 3 093 EUR a kde zostávalo 86 splátok po 60 EUR a napokon mala ešte úver zo dňa 15.08.2018 na sumu 2 000 EUR, ktorého zostatok bol 1 905 EUR, avšak tento už nebol splácaný v splátkach.

15. Z lustrácie v registri CRIF – bank vyplýva, že žalovaná mala úver zo dňa 16.10.2018 na sumu 126 EUR, ktorého zostatok bol 20 EUR a kde zostávali dve splátky po 10 EUR a tiež mala jeden už splatený úver, ktorý vzala dňa 28.12.2015 na sumu 14 330 EUR, ktorý splatila v splátkach po 224 EUR mesačne.

16. Významné ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 10530807309 zo dňa 25.05.2018:

17. Podľa čl. IX. bod 1 Zmluvy, ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Dlžník berie na vedomie, že v prípade omeškania Dlžníka s úhradou peňažného záväzku Dlžníka vzniknutého z tejto Zmluvy, vzniká Veriteľovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania podľa ust. § 517 Občianskeho zákonníka. Výška úrokov z omeškania ku dňu podpisu tejto Zmluvy predstavuje sadzbu uvedenú v článku II. bod. 2 Zmluvy. Výška sadzby úrokov z omeškania sa ku dňu omeškania Dlžníka so splácaním svojich peňažných záväzkov môže zmeniť. Sadzba úrokov z omeškania bude v prípade vzniku omeškania Dlžníka vypočítaná podľa pravidiel upravených v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení.

18. Podľa čl. IX bod 2 Zmluvy zmluvná pokuta spolu s úrokom z omeškania nesmú presahovať maximálnu výšku stanovenú nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. v platnom znení, t.j. priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zákona o spotrebiteľských úveroch pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Ak tieto sankcie za omeškanie dosiahnu výšku

poskytnutých peňažných prostriedkov, nasledujúce sankcie za omeškanie od nasledujúceho dňa nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

19. Podľa čl. IX. bod 4 Zmluvy, v prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatnených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplatenie úrokov z omeškania vo výške určenej spôsobom podľa článku IX. Bod 1. Zmluvy a právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12 % p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2 tohto článku sa použije rovnako.

20. Zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

21. Podľa § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

22. Podľa § 491 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikať aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

23. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úver.

24. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. 18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, 1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu 1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov 1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

25. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

26. Podľa § 7 ods. 4 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky 17a) sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu 1d) tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

27. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

28. Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

29. Podľa § 7 ods. 19 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

30. Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

31. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom17td) a na príjem spotrebiteľa.

32. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

33. Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

34. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

35. Podľa § 2 ods. 5 a 6 opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení opatrenia č. 6/2018 výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²⁾ spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³⁾ a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. (5) Zvýšenie výšky nákladov podľa odseku 5 druhej vety sa nevykoná,

ak hodnota pomeru celkovej zadlženosti spotrebiteľa vrátane poskytovaného spotrebiteľského úveru k čistému ročnému príjmu spotrebiteľa, určenému ako 12-násobok celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4, nepresiahne hodnotu 1. Celkovou zadlženosťou spotrebiteľa sa na účely tohto odseku a odseku 7 rozumie celkový súčet zostatkových hodnôt existujúcich úverov spotrebiteľa overených v elektronickom registri údajov o úveroch a vypočíta sa ako súčet zostatkových hodnôt úverov na bývanie, spotrebiteľských úverov, aktuálnej zostatkovej hodnoty spotrebiteľských úverov poskytnutých vo forme vyčerpaného povoleného prečerpania a vo forme vyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet a sumy zodpovedajúcej 20 % zo schválených nevyčerpaných povolených prečerpaní a zo schválených nevyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet spotrebiteľa. (6)

36. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

37. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

38. Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

39. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

40. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

41. Podľa § 53a Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

42. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa

priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

43. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

44. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

45. Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

46. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

47. Podľa § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

48. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

49. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky²⁾ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

50. Podľa § 3a ods. 1 nariadenia vlády, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

51. Podľa § 3a ods. 2 nariadenia vlády, za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

52. Podľa § 46 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov nesplatené pohľadávky a záväzky úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa od vyhlásenia konkurzu až do zrušenia konkurzu považujú za splatné, ak tento zákon neustanovuje inak; to platí rovnako pre podmienené pohľadávky, ktoré sa v konkurze uplatňujú prihláškou. Pohľadávky úpadcu spojené so záväzkom podriadenosti podľa osobitného predpisu, 1a) ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa na účely konkurzu považujú za splatné až odo dňa ukončenia prevádzkovania úpadcovho podniku správcom po vyhlásení konkurzu.

53. V predmetnej veci bolo vzhľadom na povahu účastníkov úverovej zmluvy nesporné, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere podliehajúca právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj príslušnej právnej úprave

spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľský charakter poskytnutého úveru nebol medzi stranami sporný.

54. Keďže sa v danom prípade jedná o spotrebiteľskú zmluvu formulárového typu, súd v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ako aj rozhodovacou praxou slovenských súdov z úradnej moci (ex officio) preskúmal opodstatnenosť uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa a dospel k záveru, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi žalobcom a žalovanou spĺňa všetky povinné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch reflektujúc jeho eurokonformný výklad v porovnaní s článkom 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. Súd preto dospel k záveru, že nie je možné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

55. Súd skúmal splnenie si povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ ex officio a k predloženiu dôkazov o splnení si tejto povinnosti bol žalobca vyzvaný a mal možnosť sa k nej vyjadriť. Súd podporne uvádza, že podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-679/18 (D.:D.:E.:XXXX:XXX); „Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.“

56. V zmysle § 7 a § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch je veriteľ pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, ako aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

57. Súd mal za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní splnenia si povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Súd mal po vykonaní dokazovania za to, že žalobca nepreukázal dodržanie odbornej starostlivosti pri posudzovaní ani čo sa týka príjmov žalovanej, ale teda predovšetkým čo sa týka výdavkov žalovanej. Totiž žalobca súdu síce predložil výplatné pásky žalovanej za tri mesiace

predchádzajúce žiadosti o poskytnutie úveru a lustráciu príjmu žalovanej v Sociálnej poisťovni, avšak lustráciou v Sociálnej poisťovni podľa názoru súdu neoveril príjem až vo výške 772,20 EUR v čistom, ale iba vo výške 740,66 EUR v čistom (hrubý príjem 967 EUR). Ďalej veriteľ pred poskytnutím úveru nezisťoval od žalovanej žiadne konkrétne pravidelné výdavky (napr. výdavky na bývanie, keďže bývala žalovaná v dome, prípadne iné výdavky, ktoré sú špecifické iba pre žalovanú). Žalobca zjavne iba prevzal minimálne výdavky vo výške 210,20 EUR zodpovedajúce životnému minimu, avšak nevedno prečo nereflektoval zistenú skutočnosť, že žalovaná bola vydatá a tak absentuje zohľadnenie prípadných výdavkov vo výške životného minima na ďalšiu plnoletú fyzickú osobu 146,64 EUR, resp. zisťovanie informácií o príjmoch a výdavkoch ich domácnosti zohľadňujúce túto skutočnosť. Čo sa týka úverov, tieto síce zisťoval aj z údajov od žalovanej v žiadosti o poskytnutie úveru a lustráciou v registroch, avšak podľa názoru súdu z neznámych dôvodov žalobca nezohľadňoval všetky zistené úvery a ich zostatky. Z poskytnutého úveru boli vyplácané úvery, ktorých splátky boli spolu 192,15 EUR mesačne. Ak by žalobca zohľadnil priemerný čistý príjem 740,66 EUR (vychádzajúc z lustrácie v Sociálnej poisťovni), aspoň minimálne výdavky 210,20 EUR + 146,64 EUR, plus započítaval zvýšenie výdavkov podľa § 2 ods. 5 a 6 opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení opatrenia č. 6/2018 vo výške 20 % rozdielu medzi čistým príjmom a životným minimom na žalovanú a jej manžela, t.j. v sume 76,76 EUR, ako aj existujúce nevyplácané úvery so splátkami 38 EUR mesačne, 60 EUR mesačne a 10 EUR mesačne, a napokon aj skutočnosť, že jeden úver zo dňa 15.08.2018 mal zostatok 1 905 EUR a nebol splácaný v splátkach, ani nezankol (viď lustrácie na čl. 63), tak by žalobca nemohol dospieť k záveru o dostatočnej bonite žalovanej. Už ani voľné zdroje by nedosahovali výšku splátok vrátane poistenia (740,66 EUR mínus 210,20 EUR, mínus 146,64 EUR mínus 76,76 EUR mínus splácané úvery 108 EUR = 199,06 EUR). Podľa názoru súdu sa skúmanie bonity žalovanej spôsobom prezentovaným žalobcom javí iba ako formálne, avšak nie skutočne sa zaujímajúce o reálnu finančnú, majetkovú, či ekonomickú situáciu na strane žalovanej.

58. Súd mal vzhľadom na uvedené za to, že žalobca pri poskytnutí úveru nekonal s odbornou starostlivosťou v zmysle citovaného ustanovenia, pričom spôsob, akým žalobca pristupoval k overovaniu bonity žalovanej, súd vyhodnotil ako hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Následkom hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ je s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ jednak fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj nemožnosť požadovať jednorazové splatenie úveru zo strany veriteľa.

59. V danom prípade nedošlo k zosplateniu úveru podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, veriteľ nepožadoval na základe určitého ním realizovaného postupu splatenie úveru jednorazovo. Pohľadávka žalobcu voči žalovanej sa považuje v celom rozsahu za splatnú podľa § 46 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z., a teda fikcia splatnosti celého úveru nastáva zo zákona (fikcia splatnosti od vyhlásenia konkurzu až do zrušenia konkurzu), preto si žalobca uplatňuje v tomto konaní nároky z úveru v celom rozsahu. Vzhľadom na sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti, však žalobca má nárok iba na rozdiel medzi finančnými prostriedkami, ktoré boli žalovanej poskytnuté a finančnými prostriedkami, ktoré doposiaľ žalovaná za účelom splatenia úveru uhradila žalobcovi. Keďže žalovanej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 8 000 EUR a z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaná doposiaľ uhradila celkovo 5 215,05 EUR, tak má žalobca nárok na rozdiel v sume 2 784,95 EUR. Žalobcovi z tohto zmluvného vzťahu nevznikol nárok na úroky a poplatky.

60. Žalobca si tiež uplatnil nárok na úrok z omeškania. Súd pri priznávaní úroku z omeškania vychádzal zo skutočnosti, že fikcia splatnosti istiny nastala dňa 30.09.2022, a tak žalovaná sa dostala do omeškania s jej úhradou odo dňa 01.10.2022. Vychádzajúc zo splátkového kalendára a jednotlivých splátok vyplýva, že ani s časťou tejto istiny si žalovaná nedostala do omeškania skôr. Sadzba úroku z omeškania v súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z. bola ku dňu omeškania žalovanej s úhradou istiny vo výške 5 % ročne (vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, pričom základná úroková sadzba ECB ku dňu nasledujúcemu po splatnosti istiny bola vo výške 0,00 %).

61. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a s poukazom na citovanú právnu úpravu súd zaviazal žalovanú na úhradu sumy 2 784,95 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 784,95 EUR od 01.10.2022 do zaplatenia.

62. V prevyšujúcej časti (úrokov, poplatku za poistenie i za upomienku, úrokov, zmluvnej pokuty i úrokov z omeškania) súd žalobu vzhľadom na jej nedôvodnosť zamietol.

63. Čo sa týka uplatneného nároku na zmluvnú pokutu, súd má za to, že zmyslom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úver je aj pozbavenie povinnosti plnenia na základe prípadných dojednaných sankcií za porušenie zmluvných povinností (t.j. zmluvnej pokuty), a teda sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru dopadá aj na žalobcom uplatnený nárok na zmluvnú pokutu. Žiada sa ale navyše dodať, že zmluvné dojednania o zmluvnej pokute neboli individuálne dojednané. Pre posúdenie, či zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná, je podstatné, či sa mal spotrebiteľ možnosť s ňou pred podpisom zmluvy oboznámiť, a či mohol ovplyvniť aj jej obsah. Pokiaľ sa so zmluvnou podmienkou oboznámiť mohol, ale nemohol ovplyvniť jej obsah, tak nemožno hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke (§ 53 ods. 2 OZ). Za individuálnu, so spotrebiteľom dojednanú zmluvnú podmienku, možno považovať len takú, ktorá bola predmetom rokovaní zmluvných strán medzi účastníkmi zmluvy v procese jej kontraktácie a jej znenie bolo spoločným konsenzom zmluvných strán vyplývajúcich z týchto rokovaní. Žalovaná ako spotrebiteľka nemala možnosť ovplyvniť uvedené zmluvné dojednanie, preto sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaná si ani zmluvnú pokutu nevyjedнала, mohla len zmluvu vrátane jej príloh ako celok odmietnuť alebo ju podpísať a podrobiť sa všetkým jej vopred naformulovaným podmienkam.

64. Žiada sa tiež dodať, že uvedená zmluvná podmienka obsahujúca dojednanie o zmluvnej pokute bola už aj súdmi posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Plynie to napríklad z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5Csp/99/2018 zo dňa 10.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/23/2020 zo dňa 29.04.2021, ktorými bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v obdobnej zmluve veriteľa Silverside, a.s. v nasledovnom znení: „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“ a „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“

65. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

66. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

67. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP na základe pomeru úspechu v konaní tak, že hoci žalovaná bola pomerne úspešnejšia, s poukazom na procesnú ekonómiu a hospodárnosť konania jej súd nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal, nakoľko zo spisu nevyplýva, že by žalovanej akékoľvek trovy v súvislosti s konaním vznikli, keďže žalovaná nebola v konaní aktívna.

Poučenie:

2 17Csp/157/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.